

Sygn. akt VIII GC 1531/21

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 listopada 2021 roku

Sąd Rejonowy w Bydgoszczy VIII Wydział Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący Sędzia Przemysław Kociński

Protokolant st. sekretarz sądowy Dorota Dąbrowska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 22 listopada 2021 roku w Bydgoszczy

w postępowaniu gospodarczym

sprawy z powództwa Powiatu (...)

przeciwko E. B.

o zapłatę

I. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 4.582,88 zł (cztery tysiące pięćset osiemdziesiąt dwa złote osiemdziesiąt osiem groszy) wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 27 maja 2021 r. do dnia zapłaty,

II. oddala powództwo w pozostałej części,

III. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 1.660,00 zł (jeden tysiąc sześćset sześćdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu, wraz z odsetkami, w wysokości ustawowych odsetek za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego, za czas od dnia uprawomocnienia się postanowienia o kosztach zawartego w niniejszym wyroku do dnia zapłaty,

IV. przyznaje kuratorowi adw. P. S., z zaliczki uiszczonej przez stronę powodową oraz ze Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Bydgoszczy, kwotę 450,00 zł (czteryście pięćdziesiąt złotych) tytułem wynagrodzenia za pełnienie funkcji kuratora dla pozwanego nieznanego z miejsca pobytu,

V. zasądza od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Bydgoszczy, kwotę 90,00 zł (dziewięćdziesiąt złotych) tytułem zwrotu nieuiszczonych kosztów sądowych.

Sędzia Sądu Rejonowego Przemysław Kociński

UZASADNIENIE

Powód Powiat (...) w Ś. domagał się zasądzenia od pozwanego E. B. kwoty 4.582,88 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od kwot i dat szczegółowo wskazanych w treści pozwu. Ponadto wniósł o zasądzenie kosztów procesu według norm przepisanych wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się orzeczenia do dnia zapłaty.

W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, że w dniu 14 września 2017 r. Referendarz sądowy Sądu Rejonowego w Świeciu po rozpoznaniu sprawy z powództwa Powiatu (...) w Ś. przeciwko spółce (...) Sp. z o. o. z siedzibą w Ś., sygn. akt I Nc 1399/17 wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym, w którym zasądzono od spółki na rzecz powoda kwotę 3.565,08 złotych tytułem roszczenia głównego wraz z odsetkami w wysokości odsetek ustawowych od dnia 29 września

2016 r. do dnia zapłaty oraz kwotę 644,75 zł tytułem kosztów procesu. W/w nakaz uprawomocnił się, a Sąd zaopatrzył przedmiotowe orzeczenie w klauzulę wykonalności w całości. Powód podał, iż z uwagi na nieuregulowanie należności przez w/w spółkę skierował do Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Świeciu P. P. zlecenie egzekucyjne. Postanowieniem z dnia 18 maja 2018 roku wydanym w sprawie o sygn. Km 651/18 Komornik Sądowy umorzył wobec bezskuteczności egzekucji postępowanie egzekucyjne skierowane przeciwko spółce (...) Sp. z o. o., obciążając wierzyciela kosztami postępowania egzekucyjnego w łącznej kwocie 28,05 złotych oraz przyznając kwotę 225 zł tytułem kosztów zastępstwa adwokackiego. Wobec bezskuteczności egzekucji przeciwko w/w spółce pismem z dnia 2 grudnia 2020 roku skierowano do E. B., członka zarządu w/w spółki w okresie powstania i istnienia zobowiązania, wezwanie do zapłaty.

W odpowiedzi na pozew kurator pozwanego nieznanego z miejsca pobytu wniósł o oddalenie powództwa w całości ponosząc brak szkody po stronie wierzyciela.

Motywuując powyższe wskazał, iż nawet pomimo wdrożenia we właściwym czasie ewentualnego postępowania upadłościowego wierzyciel nie uzyskałby w tym postępowaniu zaspokojenia wierzytelności z uwagi na brak wystarczającego majątku spółki. Nadto podniósł, iż brak jest podstaw do uwzględniania żądania w zakresie odsetek – wskazał, iż powód zaniechał ich skapitalizowania zarówno w treści wezwania do zapłaty jak i w pozwie. W jego ocenie termin spełnienia świadczenia odszkodowawczego przewidzianego w art. 299 § 1 k.s.h. nie jest oznaczony i nie wynika z właściwości zobowiązania, stąd świadczenia powinny zostać spełnione dopiero po wezwaniu członka zarządu spółki.

Sąd ustalił, co następuje:

W dniu 14 września 2017 r. Referendarz Sądowy w Sądzie Rejonowym w Świeciu, Wydział I Cywilny (sygn. akt I Nc 1399/17) na skutek pozwu wniesionego w dniu 26 czerwca 2017 r., wydał w stosunku do (...) Sp. z o.o. z siedzibą w Ś. nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym, w którym zobowiązał w/w spółkę aby w ciągu dwóch tygodni od doręczenia nakazu zapłacił powodowi Powiatowi (...) kwotę 3.565,08 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 29 września 2016 r. do dnia zapłaty. Nadto zasądzone na rzecz powoda kwotę 644,75 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Powyższy nakaz zapłaty w dniu 5 marca 2018 r. został zaopatrzony w klauzulę wykonalności w całości. Jednocześnie przyznano na rzecz wierzyciela koszty postępowania klauzulowego w wysokości 120 zł.

Dowód: nakaz zapłaty – k. 8 akt

Z uwagi na nieuregulowanie należności przez spółkę (...) Sp. z o.o. z siedzibą w Ś. powód skierował w dniu 21 marca 2018 roku do Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Świeciu P. P. zlecenie egzekucyjne przeciwko w/w spółce z wnioskiem o wszczęcie postępowania egzekucyjnego z majątku spółki.

Dowód : zlecenie egzekucyjne – k. 1-2 akt Km 651/18

Postanowieniem z dnia 18 maja 2018 roku wydanym w sprawie o sygn. Km 651/18 Komornik Sądowy umorzył wobec bezskuteczności egzekucji postępowanie egzekucyjne skierowane przeciwko spółce (...) Sp. z o.o. z siedzibą w Ś., obciążając wierzyciela kosztami postępowania egzekucyjnego w łącznej kwocie 28,05 złotych oraz przyznając kwotę 225 zł tytułem kosztów zastępstwa adwokackiego.

Powód uiścił w kwotę kosztów na rzecz komornika w dniu 30 maja 2018 roku.

Dowód: postanowienie z dnia 18 maja 2018 roku w sprawie o sygn. Km 651/18 – k. akt, potwierdzenie przelewu – k. 21 akt Km 651/18

Powód, wobec bezskuteczności egzekucji przeciwko (...) Sp. z o.o. z siedzibą w Ś., pismem z dnia 2 grudnia 2020 roku skierował do E. B. wezwanie do zapłaty kwoty 3.565,08 złotych wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi

od dnia wypłaty świadczeń, tj. 29 września 2016 r. do dnia zapłaty oraz kwoty 644,75 zł tytułem kosztów procesu, 120 zł tytułem kosztów klauzuli wykonalności oraz 253,05 zł tytułem kosztów prowadzonej egzekucji przeciwko spółce.

Przedmiotowe wezwanie, skierowane na adres. ul. (...) w Ś. nie zostało podjęte przez pozwanego.

Dowód: wezwanie do zapłaty – k. 13-14

Pozwany E. B. pełni funkcję prezesa zarządu spółki (...) Sp. z o.o. z siedzibą w Ś. od początku istnienia spółki. Do dnia wniesienia pozwu nie został wykreślony z Rejestru Przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego jako osoba wchodzących w skład organu uprawnionego do jej reprezentacji.

Dowód: odpis pełny KRS – k. 10-12 v. akt.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów przedłożonych do akt sprawy, których prawdziwość nie była kwestionowana przez strony i nie budziła wątpliwości Sądu oraz na podstawie dowodu z dokumentów znajdujących się w aktach postępowania egzekucyjnego – Km 651/18.

Sąd zważył, co następuje:

W toku niniejszego postępowania nie było spornym to, że (...) Sp. z o.o. z siedzibą w Ś. posiada zobowiązanie wobec powoda wynikające z nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym Sądu Rejonowego w Świeciu z dnia 14 września 2017 r. w kwocie 3.565,08 złotych tytułem roszczenia głównego oraz 644,75 zł tytułem kosztów procesu. Prócz powyższego, roszczenie strony powodowej stanowiła kwota 120 złotych kosztów postępowania klauzulowego oraz 253,05 zł tytułem zwrotu kosztów poniesionych w postępowaniu egzekucyjnym prowadzonym przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Świeciu pod sygn. akt Km 651/18 w stosunku do w/w spółki. Kurator pozwanego, nie przecząc w/w okolicznościom, jak również temu, iż pozwany pełnił funkcję prezesa zarządu spółki w czasie powstania zobowiązania, podnosił, iż w jego ocenie nawet wdrożenie we właściwym czasie postępowania upadłościowego nie spowodowałoby, iż wierzyciel uzyskałby w tym postępowaniu zaspokojenie wierzytelności z uwagi na brak majątku spółki. Nadto podnosił zastrzeżenia w zakresie sposobu obliczenia odsetek od dochodzonego roszczenia.

Przechodząc do właściwych rozważań prawnych należało w pierwszej kolejności zauważyć, iż powód swoje roszczenie opierał na instytucji odpowiedzialności członków zarządu za zobowiązania spółki. Zgodnie z przepisem art. 299 § 1 k.s.h., jeżeli egzekucja przeciwko spółce okaże się bezskuteczna, członkowie zarządu odpowiadają solidarnie za jej zobowiązania. Zgodnie natomiast z treścią § 2 przywołanego przepisu, członek zarządu może się uwolnić od odpowiedzialności, o której mowa w § 1, jeżeli wykaze, że we właściwym czasie zgłoszono wniosek o ogłoszenie upadłości lub wszczęto postępowanie układowe, albo że niezgłoszenie wniosku o ogłoszenie upadłości oraz niewszczęcie postępowania układowego nastąpiło nie z jego winy, albo że pomimo niezgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości oraz niewszczęcia postępowania układowego wierzyciel nie poniósł szkody.

Powyższa odpowiedzialność członków zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością na podstawie art. 299 k.s.h. obejmuje zasądzone w tytule wykonawczym, wydanym przeciwko spółce, koszty procesu, koszty postępowania egzekucyjnego umorzonego z powodu bezskuteczności egzekucji i odsetki ustawowe od należności głównej (por. uchwałę SN z dnia 7 grudnia 2006 roku, III CZP 118/06 OSNC 2007/9/136, Prok.i Pr.-wkł. 2008/4/45, Biul.SN 2006/12/7).

W świetle powyższego nie ulegało wątpliwości, iż odpowiedzialność członków zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością za jej zobowiązania, ukształtowana w art. 299 k.s.h. uzależniona jest od wykazania przez wierzyciela tytułem egzekucyjnym istnienia niezaspokojonej wierzytelności w stosunku do spółki, bezskuteczności egzekucji tej wierzytelności z majątku spółki, a także pełnienia przez pozwanego funkcji członka zarządu spółki w czasie, w którym istniało zobowiązanie. Członek zarządu może natomiast uwolnić się od tej odpowiedzialności w następujących przypadkach: jeżeli wykaze, że we właściwym czasie złożył wniosek o upadłość albo postępowanie

układowe; gdy nie doszło do złożenia takiego wniosku, ale nie nastąpiło to z jego winy; gdy nawet nie zgłoszono wniosku lub nie wszczęto postępowania układowego, a wierzyciel poniósł szkody. Ciężar dowodu w takich przypadkach spoczywa na pozwany członek zarządu.

W tym kontekście wskazać należało, że specyfika odpowiedzialności odszkodowawczej opartej na treści art. 299 § 1 i 2 k.s.h. przejawia się w tym, że wierzyciel, który nie wyegzekwował swojej wierzytelności od spółki, nie musi na zasadach ogólnych dowodzić wysokości doznanej szkody. Wystarczające będzie przedłożenie tytułu egzekucyjnego stwierdzającego istnienie zobowiązania spółki (zob. uchwała Sądu Najwyższego z 15 czerwca 1999 r., III CZP 10/99, OSNC 1999 nr 12, poz. 203).

Z omawianej regulacji wynika więc na rzecz wierzyciela domniemanie szkody w wysokości niewyegzekwowanej wobec spółki wierzytelności. Domniemane w świetle tej regulacji są także związek przyczynowy między szkodą wierzyciela a niezłożeniem we właściwym czasie przez członków zarządu wniosku o ogłoszenie upadłości lub wszczęcie postępowania zapobiegającego upadłości oraz zawinięcie przez członków zarządu niezgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości lub wszczęcie postępowania zapobiegającego upadłości (wyroki Sądu Najwyższego: z 21 lutego 2002 r., IV CKN 793/00, OSNC 2003, nr 2, poz. 22; z 14 lutego 2003 r., IV CKN 1779/00, OSNC 2004, nr 5, poz. 76 oraz uchwałę Sądu Najwyższego z 28 lutego 2008 r., III CZP 143/07).

Taki rozkład ciężaru dowodu wskazanych okoliczności jest uzasadniony tym, że wierzyciele na ogół nie znają stanu interesów spółki. Jest to niewątpliwie odstępstwo od ogólnej reguły ciężaru dowodu. Za takim rozwiązaniem przemawiają jednak ważne racje związane z celem ochrony wierzyciela spółki.

Przenosząc powyższe na grunt niniejszej sprawy należało po pierwsze wskazać, iż wytaczając powództwo powód legitymował się odpowiednim tytułem wykonawczym wydanym przeciwko spółce, w postaci nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym, wydanego przez Sąd Rejonowy w Świeciu z dnia 14 września 2017 r. I Wydziału Cywilnego, sygn. akt I Nc 1399/17. Natomiast przesłankę bezskuteczności egzekucji strona powodowa wywodziła z postanowienia Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Świeciu P. P. z dnia 18 maja 2018 r. w przedmiocie umorzenia postępowania egzekucyjnego względem spółki z uwagi na bezskuteczność egzekucji.

Zarówno w doktrynie jak i orzecznictwie sądowym nie jest kwestionowana teza, że odpowiedzialności na podstawie art. 299 k.s.h. podlega każdy członek zarządu o ile tylko wierzytelność, której dotyczy pozew powstała w czasie pełnienia przez niego funkcji albo w tym czasie istniała. W tej sprawie wierzytelność, która objęta jest niniejszym postępowaniem bezspornie dotyczyła okresu, kiedy pozwany E. B. pełnił funkcję w zarządzie spółki (...) Sp. z o.o.

Dokonując szerszej analizy podstaw roszczenia zgłoszonego przez powoda pokreślić należało, że bezskuteczność egzekucji przeciwko spółce jest podstawową przesłanką odpowiedzialności członków zarządu spółki z o.o. za jej zobowiązania na podstawie art. 299 k.s.h. Ciężar dowodu w tym zakresie obciąża powoda, który za pomocą wszelkich środków dowodowych powinien wykazać, że egzekucja okazała się lub byłaby bezskuteczna z całego majątku spółki (wyrok Sądu Najwyższego z 20 października 2005 r., II CK 152/05, OSNC 2006/7 - 8/134; z dnia 26 czerwca 2003 r., V CKN 416/01, OSNC 2004/7 - 8/129; wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 25 maja 2004 r., III AUa 1201/03, OSA 2005/1/3; Ł. Błaszczak: "Spółka jawna i komandytowa (wybrane zagadnienia na tle procedury cywilnej)", Radca Prawny 2003/1/48).

Jak podkreśla się w doktrynie i orzecznictwie przesłanka bezskuteczności egzekucji może zostać wykazana na podstawie każdego dowodu, z którego wynika, że spółka nie ma majątku pozwalającego na zaspokojenie wierzyciela pozywającego członków zarządu (tak SN m.in. w wyrokach: z 25.03.2015 r., II CSK 402/14, LEX nr 1657663; z 16.11.2011 r., V CSK 515/10, LEX nr 1108523; z 17.06.2011 r., II CSK 571/10, LEX nr 847124; z 26.08.2009 r., I CSK 34/09, OSNC-ZD 2010/2, poz. 57; z 23.10.2008 r., V CSK 130/08, LEX nr 479334; z 9.05.2008 r., III CSK 364/07, LEX nr 490434; z 10.04.2008 r., IV CSK 15/08, LEX nr 584770; z 9.04.2008 r., V CSK 527/07, LEX nr 395215; z 2.10.2007 r., II CSK 301/07, LEX nr 332957; z 16.03.2007 r., III CSK 404/06, LEX nr 457763; z 31.01.2007 r., II CSK 417/06, LEX nr 355345). Nie zawsze jest więc konieczne formalne stwierdzenie bezskuteczności egzekucji w postępowaniu egzekucyjnym wszczętym przez wierzyciela; dotyczy to w szczególności sytuacji, w której z okoliczności

sprawy wynika w sposób oczywisty, że spółka nie ma majątku, z którego wierzyciel mógłby uzyskać zaspokojenie swojej należności (zob. m.in. wyroki SN: z 5.10.2005 r., II CK 97/05, LEX nr 604044; z 10.04.2008 r., IV CSK 15/08, LEX nr 584770; z 25.03.2015 r., II CSK 402/14, LEX nr 1657663). Przy czym niemożność zaspokojenia może wystąpić zarówno wtedy, gdy spółka nie posiada w ogóle majątku, jak i wtedy, gdy wprawdzie określony majątek posiada, ale jest on obciążony ponad swą wartość wierzytelnościami innych osób, korzystających z pierwszeństwa zaspokojenia (tak SN w wyrokach z: 26.01.2012 r., I PK 78/11, OSNP 2013/1-2, poz. 4; z 10.04.2008 r., IV CSK 15/08, LEX nr 584770).

Nie ulegało przy tym wątpliwości, iż postanowienie o umorzeniu postępowania egzekucyjnego wobec bezskuteczności egzekucji stanowi co do zasady istotny dowód świadczący o wykazaniu wystąpienia omawianej przesłanki odpowiedzialności członka zarządu, zwłaszcza jeżeli została skierowana do całego majątku spółki (tak SN m.in. w wyrokach: z 26.06.2003 r., V CKN 416/01, OSNC 2004/7-8, poz. 129; z 20.10.2005 r., II CK 152/05, OSNC 2006/7-8, poz. 134; z 30.05.2008 r., III CSK 12/08, LEX nr 447785; z 13.01.2010 r., II CSK 372/09, LEX nr 577688; z 9.12.2010 r., III CSK 46/10, LEX nr 970080; z 10.02.2011 r., IV CSK 335/10, LEX nr 784972). Nie jest to jednak dowód, który ma wartość kategorię i którego wniosków nie można podważyć.

O ile nie ulegało wątpliwości, że postanowienie o umorzeniu postępowania egzekucyjnego wobec bezskuteczności egzekucji stanowi co do zasady istotny dowód świadczący o wykazaniu wystąpienia omawianej przesłanki odpowiedzialności członka zarządu, zwłaszcza jeżeli została skierowana do całego majątku spółki, jednakże nie ma on charakteru absolutnego. Jeżeli bowiem, w toku prowadzonego postępowania okaże się, że możliwym było przeprowadzenie postępowania egzekucyjnego również w innym zakresie, w szczególności istniały odmienne możliwości, metody czy środki do prowadzenia egzekucji, a których z niewiadomych przyczyn zaniechano, to wówczas należy przyjąć, iż w ogóle nie zachodzą podstawy do domagania się zapłaty od osób wskazanych w art. 299 k.s.h. – nie została bowiem wykazana przesłanka bezskuteczności egzekucji wobec spółki (por. wyrok SN z dnia 19 grudnia 2007 r., V CSK 315/70). Niezbędnym jest jednak każdorazowo wykazanie, iż owa bezskuteczność wskazana w postanowieniu komornika w rzeczywistości nie odpowiadała prawdzie, czemu jednak pozwany w toku niniejszego procesu nie sprostał. Warto wyjaśnić bowiem, że postanowienie komornika jest dokumentem urzędowym, a zatem, jeśli pozwany twierdził, że zawarte w nim oświadczenia organu egzekucyjnego nie są zgodne z rzeczywistością, to winien tę okoliczność udowodnić; innymi słowy, winien był wykazać, że postępowanie egzekucyjne nie było bezskuteczne z tego powodu, że nie zostało skierowane do takich składników majątkowych spółki, które umożliwiłyby wierzycielowi zaspokojenie przysługującej mu wierzytelności. Tak w okolicznościach sprawy nie było. Analiza wniosku o wszczęcie egzekucji jak i postanowienia o umorzeniu w sprawie prowadziła do wniosku, że postępowanie egzekucyjne skierowano do znacznej części majątku spółki. Podkreślić należało, iż pozwany nie przedłożył jakiegokolwiek materiału dowodowego w tym zakresie, który mógłby wskazywać na możliwość przyjęcia odmiennej oceny. Brak było jednocześnie materiału dowodowego, który uprawniałby do powstania choćby prawdopodobieństwa występowania w okresie prowadzonego postępowania egzekucyjnego czy również w czasie późniejszym innego majątku spółki.

Przechodząc natomiast do omówienia przesłanek ekskulpacyjnych przewidzianych w art. 299 § 2 k.s.h., podkreślić należało, iż wobec oparcia odpowiedzialności kreowanej przepisami omawianego przepisu na zasadzie winy osoby, przeciwko którym podniesione zostają roszczenia, mogą próbować uwolnić się od odpowiedzialności, wykazując, iż bądź, że we właściwym czasie zgłoszono wniosek o ogłoszenie upadłości lub w tym samym czasie wydano postanowienie o otwarciu postępowania restrukturyzacyjnego albo o zatwierdzeniu układu w postępowaniu w przedmiocie zatwierdzenia układu, albo że niezgłoszenie wniosku o ogłoszenie upadłości nastąpiło nie z jego winy, albo że pomimo niezgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości oraz niewydania postanowienia o otwarciu postępowania restrukturyzacyjnego albo niezatwierdzenia układu w postępowaniu w przedmiocie zatwierdzenia układu wierzyciel nie poniósł szkody (art. 299 § 2 k.s.h.)

W tej sprawie w ocenie Sądu, nie zaistniała żadna z wymienionych przyczyn. Kurator pozwanego w swoich twierdzeniach odniósł się w rzeczywistości wyłącznie do kwestii braku możliwości uzyskania jakiegokolwiek świadczenia nawet w sytuacji gdyby złożono wniosek o ogłoszenie upadłości. Odnosząc się do powyższego należało po pierwsze wskazać, iż brak było materiału dowodowego, który uprawniałby do sformułowania przedmiotowego

wniosku. Takowym z pewnością nie były akta prowadzonego postępowania egzekucyjnego. Ewentualne ustalenia faktyczne w tym przedmiocie wymagały bowiem wiedzy specjalnej, a więc powołania opinii biegłego sądowego, czego zaniechano. Sąd bowiem w niniejszym postępowaniu nie posiada wiedzy i możliwości do prawidłowej oceny całościowej sytuacji finansowej spółki. Po drugie, sytuacja opisana przez kuratora, nawet gdyby została wykazana, nie mogła stanowić podstawy do uwolnienia się przez pozwanego od odpowiedzialności. Brak zaspokojenia roszczenia w ramach postępowania upadłościowego prowadzić musi bowiem do konstatacji, iż wniosek w tym przedmiocie został złożony z uchybieniem ustawowych ram. Tym samym nie mieścił się on w przesłankach wymienionych w art. 299 § k.s.h.

Dla porządku należało wskazać, iż zgodnie z art. 10 ustawy Prawo upadłościowe upadłość ogłasza się w stosunku do dłużnika, który stał się niewypłacalny. Ustawowa definicja niewypłacalności sformułowana jest w art. 11 tej ustawy. Dłużnik, będący osobą prawną, jest niewypłacalny, jeżeli nie wykonuje swoich wymagalnych zobowiązań, a także, gdy jego zobowiązania przekroczą wartość jego majątku, nawet, jeżeli zobowiązania na bieżąco wykonuje. Zgodnie z orzecznictwem, zaprzestanie płacenia długów jest takim stanem, który świadczy o istnieniu długów i niemożności ich płacenia. Jednocześnie, zaprzestanie płacenia długów, jako przesłanka ogłoszenia upadłości, musi mieć trwały charakter, co oznacza, że dłużnik nie tylko obecnie nie płaci długów, ale także, że nie będzie tego czynił w przyszłości z powodu braku niezbędnych środków (post. SN z 14.06.2000 r. V CKN 1117/2000, Legalis nr 315859, post. SN z 18.08.1999 r. I CKN 509/99, Legalis nr 503376). Przyjmuje się także, że podstawą ogłoszenia upadłości jest w zasadzie również stan, w którym dłużnik płaci tylko niektóre długi a zaprzestanie płacenia długów zachodzi wtedy, gdy dłużnik z braku środków płatniczych nie płaci przeważającej części swoich wymagalnych długów (wyrok SN z 19.11.2004 r. V CK 231/2004, legalis nr 76552). Zgodnie z art. 21 pr. Upadłościowego dłużnik jest obowiązany, nie później niż w terminie trzydziestu dni od dnia, w którym wystąpiła podstawa do ogłoszenia upadłości, zgłosić w sądzie wniosek o ogłoszenie upadłości. Przepis ten ustanawia termin do złożenia wniosku o upadłość, na podstawie którego należy oceniać, czy wniosek ten został złożony w terminie właściwym w rozumieniu art. 299 § 2 k.s.h. Przepis, ustanawiający termin do złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości ma charakter dyscyplinujący. Ma on zapobiegać sytuacji, w której członkowie zarządu zwlekają ze złożeniem tego wniosku, czym działają na szkodę wierzycieli spółki, sami odnosząc z tego tytułu korzyści (dalsze pobieranie wynagrodzeń, które nadto korzystają z pierwszeństwa zaspokojenia - art. 342 i nast. Pr. up.).

Tym samym w świetle powyższego jasnym było, iż gdyby spółka nie wykazała istnienia majątku wystarczającego na przeprowadzenie postępowania upadłościowego, to zgłoszenie wniosku o ogłoszenie upadłości było spóźnione, skoro nie było już możliwości przeprowadzenia postępowania upadłościowego. W związku z tym nie mogła w takich okolicznościach występować ewentualna przesłanka egzoneracyjna zgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości w odpowiednim terminie bądź nie ponoszenia winy w niezłożeniu lub opóźnionym złożeniu wniosku o ogłoszenie upadłości.

Mając na uwadze powyższe, z uwagi na wykazanie przez powoda przesłanek odpowiedzialności, jak również brak wykazania przez pozwanego wystąpienia jakichkolwiek okoliczności egzoneracyjnych, Sąd na podstawie art. 299 k.s.h. uwzględnił powództwo w całości. Należało bowiem wskazać, iż powód w sposób prawidłowy, dokonał jego sformułowania. Jasnym bowiem było, iż orzecznictwo i doktryna dopuszczają włączenie w zakresie rzeczowej odpowiedzialności nie tylko należności głównej czy kosztów procesu, jak również kosztów poniesionych w ramach postępowania egzekucyjnego prowadzonego wobec spółki. Z tych względów Sąd na podstawie art. 299 § 1 k.s.h. zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 4.482,88 zł.

Odnosząc się natomiast do kwestii żądania odsetkowego przypomnieć należało, że odpowiedzialność określona w art. 299 k.s.h. ma charakter odszkodowawczy. Tym samym odsetki za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego (art. 481 k.c.) również mają takowy charakter, stanowią świadczenie uboczne obok świadczenia głównego, mają więc wobec niego znaczenie akcesoryjne. Jak się wskazuje w reprezentatywnym orzecznictwie, odsetek należnych od spółki na zasadzie art. 481 k.c. nie można jednak utożsamiać z odsetkami za opóźnienie spełnieniu świadczenia przez pozwanego członka zarządu, nie wstępuje on wszak w sytuację prawną dotychczasowego dłużnika, lecz odpowiada w zakresie szkody poniesionej przez wierzyciela. Roszczenie określone w art. 299 k.s.h. powstaje w zasadzie w chwili

bezsukteczności egzekucji wierzytelności objętej prawomocnym tytułem egzekucyjnym w wystawionym przeciwko spółce, z reguły bowiem już wtedy, gdy egzekucja okaże się bezsukteczna, wierzyciele spółki dowiadują się o szkodzie i o osobie zobowiązanej do jej naprawienia. Termin spełnienia takiego świadczenia odszkodowawczego nie jest jednak oznaczony ani nie wynika z właściwości zobowiązania.

Wymagalność roszczenia należy, więc określić zgodnie z art. 455 k.c., a zatem niezwłocznie po wezwaniu dłużnika do wykonania i dopiero od dnia wymagalności świadczenia wierzyciel może, zgodnie z art. 481 k.c., żądać odsetek za opóźnienie w jego spełnieniu.

W świetle powyższego nie więc wątpliwości, iż odpowiedzialność członków zarządu na podstawie art. 299 k.s.h. obejmuje m. in. zasądzone w tytule wykonawczym wydanym przeciwko spółce z o. o. odsetki ustawowe od należności głównej (uchwała SN z dnia 7 grudnia 2006 r., III CZP 118/06). Jednakże co najistotniejsze, z racji odszkodowawczego charakteru rzeczowego roszczenia, strona powodowa winna obliczyć wartość tych odsetek (skapitalizować), ująć je w postaci kwotowej i następnie wezwać pozwanego do zapłaty tak wyliczonej szkody, obejmującej również odsetki. Dopiero wówczas można mówić z jednej strony o sprecyzowaniu odszkodowawczego roszczenia względem członka zarządu, a z drugiej o skutecznym wezwaniu go do jego zapłaty. Tymczasem w niniejszej sprawie powód w treści wezwania błędnie utożsamiał roszczenie przysługujące mu względem spółki z tym wobec członka jej zarządu, żądając zapłaty należności w taki sposób jak wynikała ona z tytułu wykonawczego. W analizowanym dokumencie nie dokonano kapitalizacji odsetek (ich wyliczenia na dzień sporządzenia wezwania), lecz określono je w sposób wynikający z nakazu zapłaty. W podobny sposób powód wyraził swoje żądanie w treści pozwu. Powyższe, w świetle przedstawionego wyżej i niespornego stanowiska judykatury, nie zasługiwało na uwzględnienie i musiało skutkować tym, iż roszczenie w tym zakresie (odsetki od kwoty 3.565,08 zł od dnia 29 września 2016 r.) nie zasługiwało na uwzględnienie.

Prócz powyższego należało zauważyć, iż z uwagi na nieznanie miejsce pobytu pozwanego, który nie podjął skierowanego do niego wezwania do zapłaty, nie sposób było przyjąć, iż dzięki powyższemu doszło do prawidłowego postawienia roszczenia z art. 299 k.s.h. w stan wymagalności. Tym samym żądanie zasądzenia odsetek od dochodzonej w niniejszym postępowaniu kwoty (czy to w zakresie należności głównej z nakazu zapłaty, kosztów procesu, kosztów postępowania klauzulowego czy egzekucyjnego) od dnia wynikającego z treści analizowanego wezwania czy też wniesienia pozwu, nie było uzasadnione. W ocenie Sądu pozwany w sposób prawidłowy został zawiadomiony o żądaniu powoda dopiero w momencie doręczenia odpisu pozwu kuratorowi – wówczas bowiem miał możliwość podjęcia realnej obrony – wcześniej zaś, z racji nieznania miejsca jego pobytu, brak było podstaw do przyjęcia takiego założenia. W związku z powyższym, uwzględniając datę odbioru odpisu pozwu (12.05.2021 r.) oraz konieczność niezwłocznego spełnienia świadczenia (art. 455 k.c.), która w ocenie Sądu, mając na uwadze obecne uwarunkowania społeczno-gospodarcze winna być określona na 14 dni, uprawnionym było żądanie od całości zasądzonych roszczenia odsetek za opóźnienie dopiero od dnia 27 maja 2021 r.

Dalej idące żądanie odsetkowe, uwagi na wskazane wyżej okoliczności, podlegało oddaleniu (pkt II wyroku).

O kosztach procesu Sąd orzekł zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik sprawy. Na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c. w zw. z art. 100 zd. 2 k.p.c. Sąd może włożyć na jedną ze stron obowiązek zwrotu wszystkich kosztów, jeżeli jej przeciwnik uległ tylko co do nieznaczonej części swego żądania albo gdy określenie należnej mu sumy zależało od wzajemnego obrachunku lub oceny sądu. Powód uległ jedynie w części, w której oddalono częściowo żądanie odsetkowe – czyli, zdaniem Sądu, uległ tylko co do nieznaczonej części swego żądania. Z tego względu, przegrywający sprawę pozwany powinien zwrócić stronie powodowej wszystkie koszty procesu.

W niniejszej sprawie koszty poniesione przez powoda wyniosły łącznie 1.660,00 zł. W powyższej kwocie mieściło się wynagrodzenie pełnomocnika ustalone w oparciu o § 2 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. 2015, poz. 1814 ze zm.) – 900 zł, opłata sądowa od pozwu w kwocie 400 zł oraz zaliczka na poczet wynagrodzenia kuratora w kwocie 360 zł.

W punkcie IV wyroku orzeczono o przyznaniu wynagrodzenia kuratorowi pozwanego na podstawie § 2 pkt 3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców

prawnych w zw. z § 1 ust. 1-3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 9 marca 2018 roku (Dz. U. z 14 marca 2018 roku, poz. 536) w sprawie określenia wysokości wynagrodzenia i zwrotu wydatków poniesionych przez kuratorów ustanowionych dla strony w sprawie cywilnej. Na podstawie powyższego Sąd przyznał kuratorowi adw. P. S. wynagrodzenie w kwocie 450,00 zł uznając, iż ilość oraz rodzaj podejmowanych w sprawie czynności uzasadniał określenie go na poziomie wyższym, zgodnie z § 1 ust. 3 w/w rozporządzenia.

W punkcie V wyroku Sąd, na podstawie art. 83 ust. 2 w zw. z art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (tekst jednolity: Dz. U. z 2018 r. poz. 300) w zw. z art. 98 § 1 i 3 k.p.c. zasądził od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa nieuiszczone koszty sądowe w łącznej kwocie 90 zł, na którą złożyło się wynagrodzenie kuratora sądowego, które nie zostało pokryte przez zaliczkę strony powodowej.

SSR Przemysław Kociński